

DOI 10.37491/UNZ.88.4
УДК 343.74

Сергій КРУШИНСЬКИЙ¹,
Віктор ЗАХАРЧУК²

ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ РЕЙДЕРСТВОМ

Досліджено предмет кримінальних правопорушень, передбачених статтями 205¹, 206, 206² Кримінального кодексу України (КК України), які позиціонуються як спеціальні кримінальні заборони, запроваджені для протидії рейдерству. Проаналізовано доктринальні погляди та проблеми законодавчого формулювання предмета кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством. На основі аналізу судової статистики за останні вісім років констатовано залежність ефективності вказаних кримінально-правових норм від досконалості їхнього змісту. Звернено увагу на істотні недоліки чинних редакцій зазначених норм та запропоновано шляхи їх удосконалення. Висловлене власне розуміння предмета кримінального правопорушення. Критикується застосування в тексті ст. 206 КК України терміна «цілісний майновий комплекс» як застарілого, а також надмірна деталізація цього поняття шляхом вказання на окремі об'єкти, які є частиною цілісного майнового комплексу. З метою вдосконалення чинного кримінального законодавства запропоновано зміни до формулювання диспозицій окремих «антирейдерських» заборон. Зокрема, диспозицію ст. 206 КК України в частині вказівки на предмет

¹ кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права та процесу, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, decan_uf@univer.km.ua, <https://orcid.org/0000-0002-1583-226X>.

² кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та процесу, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, yur_viddil@univer.km.ua, <https://orcid.org/0000-0002-0896-3747>.

кримінального правопорушення запропоновано викласти в такій редакції: «... або захоплення єдиного майнового комплексу чи його частини ...». Висловлено думку, що замість терміна «підприємство, установа, організація» у диспозиції ст. 206² КК України варто вживати термін «суб'єкт господарювання», що зробить відповідну кримінально-правову норму більш зрозумілою та лаконічною. Враховуючи зазначене, запропоновано викласти диспозицію ст. 206² КК України в частині предмета кримінального правопорушення в такій редакції: «Протиправне заволодіння майном суб'єкта господарювання або частки, акції, паю його учасника ...». Із посиланням на приклади з судової практики констатовано окремі випадки помилкової кваліфікації діянь, пов'язаних із підробленням документів, які подаються для проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання, за ст. 358 КК України.

Ключові слова: рейдерство, протиправне захоплення, предмет кримінального правопорушення, єдиний майновий комплекс, суб'єкт господарювання, підроблення документів.

Рейдерство досі характеризується як явище, яке має значну поширеність в Україні та яке деструктивно впливає на національну економічну безпеку. Водночас пошук ефективного способу запобігання рейдерству також не зупиняється. Велика надія законодавця як щодо протидії протиправному поглинанню та захопленню суб'єктів господарювання, так і щодо запобігання цьому покладалась на кримінальну заборону, викладену у ст. 206² Кримінального кодексу України (далі — КК України). Також «антирейдерське» спрямування властиве й нормам, що містяться у ст. 206 КК України, диспозицію якої було фундаментально доповнено шляхом криміналізації так званої «силової» форми рейдерства у формі захоплення майна. Своєрідною підготовкою до рейдерського захоплення є підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців, за яке передбачена кримінальна відповідальність у ст. 205¹ КК України.

Проте, окрім неоднозначної наукової оцінки, зазначені норми мають також надзвичайно низьку ефективність. Тому завданням кримінально-правової доктрини є пошук шляхів удосконалення цих норм, зокрема, у частині формулювання відповідного предмета кримінальних правопорушень, з метою забезпечення виконуваності їх призначення.

Окремі питання, присвячені предмету «рейдерських» кримінальних правопорушень, були об'єктом досліджень таких науковців, як: В. С. Бахуринський, Н. М. Грищенко, О. О. Дудоров, Д. О. Калмиков, Є. В. Калмикова, Д. В. Каменський, М. І. Мельник, М. І. Хавронюк, С. С. Титаренко, І. М. Федулова та інших. Водночас варто відзначити певну фрагментарність таких досліджень, оскільки в більшості робіт увага вчених зосереджувалась лише на якійсь одній кримінальній забороні. Натомість, зважаючи на призначення досліджуваних кримінально-правових норм як спеціаль-

них «антирейдерських» заборон, а також з метою єдності термінології кримінального закону, переконані, що дослідження предмета зазначених кримінальних правопорушень потрібно проводити комплексно. Вказане зумовлює потребу у проведенні подальших наукових розробок у цьому напрямку.

Метою статті є аналіз предмета кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст. 205⁻¹, 206 та 206⁻² КК України та висловлення пропозицій щодо удосконалення його законодавчого формулювання.

Реагуючи на розповсюдження практики рейдерських захоплень бізнесу, законодавець 10 жовтня 2013 р. вніс доповнення до КК України, якими запровадив нові склади кримінальних правопорушень (ст.ст. 205⁻¹ та 206⁻²), а також 06 жовтня 2016 р. відредагував диспозицію ст. 206 КК України. Очевидно, метою таких нововведень було вдосконалення кримінально-правової протидії рейдерству, недопущення використання різноманітних методів та схем протиправного захоплення чи поглинання суб'єктів господарювання, забезпечення захисту їхнього права власності.

Слід зауважити, що в розрізі визначення видового об'єкта кримінального правопорушення сучасні науковці стверджують, що всі три зазначені заборони охороняють один видовий об'єкт — порядок зайняття господарською діяльністю [1, с. 605]. Попри таку спорідненість, не можна оминути увагою різні показники ефективності зазначених кримінально-правових заборон, які особливо індикативно простежуються у зіставленні кількості облікованих кримінальних проваджень та кількості вироків, які набрали законної сили (для оцінки взято період за останні 8 років — 2014–2021). Для ст. 205⁻¹ КК України таке зіставлення складає 22,87 % (2 473 облікованих провадження, 568 засуджених осіб), для ст. 206 КК України — 0,36 % (1 121 обліковане провадження, лише 4 засуджених особи), для ст. 206⁻² КК України — 2,66 % (564 облікованих провадження, 15 засуджених осіб) [2; 3].

Враховуючи ці дані, виникають серйозні побоювання, що кримінально-правові заборони, передбачені ст.ст. 206 та 206⁻² КК України, належать до категорії «мертвих», якими, за твердженням М. І. Мельника, є норми, які майже не застосовуються або не застосовуються взагалі через їхні конструктивні недосконалості, особливості реалізації антикриміногенної політики, відсутність діянь, за які вона встановлює відповідальність, тощо [4, с. 98].

Оскільки науковцями висловлено низку критичних зауважень, зокрема до формулювання предмета зазначених кримінальних правопорушень, останній повинен бути детально проаналізований з метою пошуку шляхів удосконалення цих кримінально-правових заборон. Більше того, правильне з'ясування предмета кримінального правопорушення має безпосередній зв'язок з кваліфікацією діяння: в разі відсутності предмета кримінального правопорушення, де він є конструктивною ознакою, склад кримінального правопорушення буде відсутнім, а кримінальне провадження підлягатиме закриттю.

Щодо поняття предмета кримінального правопорушення домінантним у теорії кримінального права є визнання ним будь-яких речей матеріального світу або інших матеріальних цінностей, діючи на які заподіюється або може бути завдана шкода об'єкту кримінального правопорушення. У цьому контексті зазначимо, що доктрина кримінального права також розробила концепцію розширеного розуміння предмета кримінального правопорушення, яка пропонує відійти від його традиційної матеріальної ознаки. До прикладу, Д. Ю. Степаненко предметом кримінального правопорушення визнає і ті цінності (феномени, субстанції), матеріальність яких раніше заперечувалась (наприклад, інформація, підвладна людині електрична та теплова енергія, органи та тканини людини). Вчений пропонує охоплювати поняттям предмета кримінального правопорушення не лише речі, а й інші матеріальні утворення [5, с. 54]. Більше того, Н. О. Антонюк виділяє право на майно як окремий предмет складів злочинів, передбачених ст.ст. 189 та 190 КК України [6, с. 152].

Судова практика також іде цим шляхом. У роз'ясненнях Пленуму Верховного Суду України до предмета злочинів проти власності віднесено не лише майно (рухомі й нерухомі речі, грошові кошти, цінні папери, цінні метали тощо), а й право на майно, дії майнового характеру, електричну та теплову енергію [7]. Отже, відповідно до висловленої позиції предметом кримінальних правопорушень проти власності визнається суб'єктивне право (право на майно), а також дії майнового характеру, а не тільки матеріальні об'єкти.

З таким підходом не погоджується А. В. Плотнікова, зазначаючи, що кінцевою метою злочинця під час заволодіння чи вимоги передачі права на майно теж є майно, що володіє фізичною, економічною, соціальною та юридичною ознаками, яке і намагається отримати винний, адже, наприклад, самі документи, що засвідчують право власності, заповіт тощо, не мають жодної цінності, а заволодіння ними не є кінцевою метою винного [8, с. 141].

Як бачимо, досі триваючою є дискусія стосовно доцільності визнання предметами кримінальних правопорушень таких об'єктів, як: інформація, енергія, нематеріальні цінності, права людини тощо. Ми ж у своїх поглядах щодо цього питання схилиємось до позиції, згідно з якою предметом кримінального правопорушення є тільки матеріалізовані речі та цінності, які знають або можуть зазнати шкоди. А стосовно можливості визнання предметом окремих кримінальних правопорушень права на майно, то з цього питання цілком переконливим вважаємо твердження Є. В. Лащука, який пропонує в такому разі вважати предметом кримінального правопорушення речі, котрі є матеріальним виразом такого права, зокрема офіційні документи, що його посвідчують (акція, облігація, вексель, боргова розписка тощо) [9, с. 60].

Такими матеріальними речами або цінностями за досліджуваними нами кримінальними правопорушеннями, виходячи з їх диспозицій, є:

— цілісний майновий комплекс, його частина, будівлі, споруди, земельна ділянка, об'єкти будівництва, інші об'єкти (ст. 206 КК України);

— майно підприємства, установи, організації, в тому числі частки, акції, паї їх засновників, учасників, акціонерів, членів (ст. 206² КК України);

— документи, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи-підприємця (ст. 205¹ КК України).

Розглянемо їх більш детально. Одразу слід зазначити, що поняття «цілісний майновий комплекс» є застарілим. Так, у тексті Закону України «Про оренду державного та комунального майна» та Господарського кодексу України це поняття у всіх відмінках і числах замінено на «єдиний майновий комплекс» (далі — ЄМК). Зважаючи на наведене та з метою забезпечення єдності термінології у законодавстві, вважаємо за доцільне внести зміни до ст. 206 КК України, застосувавши оновлене поняття ЄМК, замість «цілісний майновий комплекс».

Зазначений Закон України визнає ЄМК як усі види майна, призначені для діяльності підприємства, його структурного підрозділу, будівлі, споруди, устаткування, інвентар, сировину, продукцію, права вимоги, борги, а також право на торговельну марку або інші позначення та права, включаючи права на земельні ділянки [10]. Практично ідентичний підхід до складу ЄМК є й у ч. 2 ст. 191 Цивільного кодексу України [11]. Тобто можна зробити висновок, що будівлі, споруди, земельна ділянка, об'єкти будівництва, інші об'єкти (такі, як устаткування, інвентар, сировина, продукція тощо) є частиною ЄМК. Зважаючи на це, не зрозуміло, для чого законодавець конкретизує в диспозиції ст. 206 КК України, які саме частини цілісного майнового комплексу можуть бути захоплені. Більше того, використання словосполучення «інші об'єкти» вказує, що перелік наведених частин цілісного майнового комплексу все одно є невичерпним. Єдиним можливим поясненням у такій конкретизації є спроба усунути бланкетність цієї норми. Однак у цьому випадку бланкетний характер норми є невідворотним, а тому, на наш погляд, акцент слід зробити на її зрозумілості та лаконічності.

С. С. Титаренко, з яким ми повністю погоджуємося, вказує, що такий підхід законодавця щодо формулювання диспозиції ст. 206 КК України є виявом казуїстичності та необґрунтованої розмитості змісту кримінально-правової заборони, адже посилання на частину цілісного майнового комплексу було б, очевидно, достатньо для охоплення ним будь-яких об'єктів такого комплексу [12, с. 127]. Отже, диспозицію ст. 206 КК України в частині вказівки на предмет кримінального правопорушення доцільно змінити та викласти її у такій редакції: «... або захоплення єдиного майнового комплексу чи його частини ...».

З приводу вказівки законодавця на предмет кримінального правопорушення, передбаченого ст. 206² КК України, науковці також висловлюють низку зауважень. Так, зі змісту диспозиції видається, що частки, акції, паї їх засновників, учасників, акціонерів, членів є частиною майна суб'єкта господарювання, що суперечить цивільному законодавству [13, с. 87], адже майном юридичної особи є те майно, яке її власники (засновники) передали до статутного фонду юридичної особи під час її утворення, а не частки, акції чи паї її власників. Як доречно зазначили з цього приводу Є. В. Калмикова

та Д. О. Калмиков, особи, які брали участь у формуванні статутного фонду юридичної особи, вважаються власниками не переданого ними майна, а юридичної особи загалом з урахуванням того зіставлення, що існувало між внесками засновників на момент утворення цієї юридичної особи [14, с. 15]. Зазначену неточність кримінально-правової норми можна усунути, замінивши словосполучення «у тому числі» на слово «або».

Окрім того, можна помітити, що у процитованій вище науковій статті замість законодавчої конструкції, вжитої у ст. 206² КК України («майно підприємства, установи, організації»), вчені використали словосполучення «майно юридичної особи». Така пропозиція містить уже напрацьоване теоретичне підґрунтя, яке полягає в такому. По-перше, поняття «організація» є ширшим за змістом, ніж поняття «підприємство» та «установа». Тому використання цих понять у такій послідовності є не зовсім коректним. Попри це, поняття організації є невинувато загальним та міжгалузевим, а тому його використання тільки знижує зрозумілість норми. Погоджуємось із Н. М. Грищенко, яка, аналізуючи цю проблему, вказує, що більш вживаним є поняття «юридична особа», яке також є загальним щодо понять «підприємство» та «установа» [15, с. 75].

Ще більш точними, на наш погляд, є твердження С. С. Титаренка та І. М. Федулової, які пропонують використовувати у ст. 206² КК України не поняття «юридична особа», а «суб'єкт господарювання» [12, с. 129–130; 13, с. 83–84], яке охоплює всі види юридичних осіб різних організаційно-правових форм та форм власності, а також фізичних осіб, що здійснюють господарську діяльність. До суб'єктів господарювання належать й органи державної влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління [16]. Судова практика також підтверджує наявність випадків протиправного заволодіння майном органів державної влади. Наприклад, Кіровський районний суд м. Дніпропетровська засудив обвинуваченого за ч. 3 ст. 206² КК України за протиправне заволодіння майном Управління Державної служби охорони при Управлінні МВС України в Дніпропетровській області [17].

Щодо використання конструкції «частки, акції, паї їх засновників, учасників, акціонерів, членів» знову можемо помітити казуїстичний підхід законодавця, заснований на класифікації господарських товариств. Така форма участі, як пай, характерна для кооперативу, акція — для акціонерного товариства, частка — для товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю. Отже, частка, акція, пай опосередковують участь особи в товаристві, тобто належать їй учаснику (який може бути засновником, акціонером, членом).

Цікаву думку висловлює І. М. Федулова, яка пропонує узагальнити «частки, акції, паї їх засновників, учасників, акціонерів, членів» поняттям «корпоративні права» [13, с. 90]. Із цього приводу слід зазначити, що така пропозиція побудована на вже неновому підході ототожнення часток у статутному капіталі з корпоративними правами. До прикладу, такий підхід на дисертаційному рівні обстоюється С. С. Кравченком [18, с. 81].

Проте ми схиляємося до позиції розмежування цих понять. Виходячи із законодавчого визначення корпоративних прав (ст. 167 Господарського

кодексу України) [19], вони є похідними від наявності в особі частки у статутному капіталі товариства, а отже, не можуть прирівнюватись до поняття «частка в статутному капіталі» [20, с. 96].

Свою пропозицію з удосконалення предмета кримінального правопорушення, передбаченого ст. 206⁻² КК України, надала також і Н. М. Грищенко, запропонувавши замінити в диспозиції норми слово «акція» на «цінні папери». Це пояснено тим, що акції є не єдиним видом цінних паперів (якими визнаються також облігації, ощадні сертифікати, векселі, іпотечні сертифікати тощо) [15, с. 79]. На нашу думку, вказівка в досліджуваній статті на частки, акції, паї як предмет кримінального правопорушення свідчить про захист не будь-якого майна учасників суб'єктів господарювання, а саме такого, що визначає їхню участь. Безумовно, акція є одним із видів цінних паперів, проте з урахуванням сутності рейдерства, яке посягає не на будь-яку власність, а лише на майно суб'єктів господарювання або управління ними, видається правильним звуження законодавцем предмета цього кримінального правопорушення лише до акцій, адже, якщо дотриматись пропозиції науковиці, то постає проблема розмежування цього кримінального правопорушення зі злочинами проти власності.

Предмет кримінального правопорушення, передбаченого ст. 205⁻¹ КК України, дещо відрізняється від попередньо розглянутих. Зазначене кримінальне правопорушення (підроблення документів) в окремих випадках можна розглядати як передумову для вчинення протиправного заволодіння майном суб'єкта господарювання, зокрема, коли воно вчиняється шляхом укладення правочинів з використанням таких підроблених документів (ст. 206⁻² КК України). Отже, предметом цього кримінального правопорушення є документи, які подаються для проведення державної реєстрації суб'єкта господарювання.

Конкретний перелік документів, які подаються для державної реєстрації суб'єкта господарювання залежать від його організаційно-правової форми. Вичерпний перелік таких документів визначений спеціальним нормативно-правовим актом — Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» [21]. Передусім, це установчі документи, які розробляються для створення юридичної особи її учасниками (засновниками) — статут або засновницький договір (для товариства) чи установчий акт (для установи).

Аналіз вироків, якими осіб засуджено за ст. 206⁻² КК України, засвідчує що досить часто предметом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 205⁻¹ КК України, виступають протоколи загальних зборів учасників відповідних товариств, які підробляються для подальшого використання і досягнення «рейдерської» мети. Щоправда, на практиці інколи дії з підроблення таких документів помилково кваліфікують за ст. 358 КК України. Наприклад, вирок Шевченківського районного суду м. Львова за ч. 1 ст. 358, ч. 3 ст. 358, ч. 1 ст. 206⁻² КК України було засуджено обвинуваченого, який, будучи учасником товариства з обмеженою відповідальністю, самостійно підробив низку документів, у тому числі й протокол загальних зборів учасників товариства, відповідно до яких отримав частку у статут-

ному капіталі товариства 51 % від його загального розміру, став директором товариства, провів усі дії, спрямовані на державну реєстрацію зазначених змін, і надалі від імені товариства здійснив відчуження його майна (нежитлового приміщення, вартість якого відповідно до експертної оцінки становила майже 10 млн грн) на користь третьої особи за 60 тис. грн [22].

Також предметом зазначеного кримінального правопорушення можуть виступати документи, які засвідчують повноваження представника суб'єкта господарювання, наприклад, довіреність або рішення уповноваженого органу управління юридичної особи про призначення (обрання) керівника. Підроблення таких документів та їх подальше подання органам державної реєстрації може мати місце у випадку, коли злочинець, не маючи відповідних повноважень, має умисел провести реєстраційні дії від імені суб'єкта господарювання без його відома (відома його органів управління).

З метою удосконалення чинного кримінального законодавства вважаємо за доцільне запропонувати деякі зміни до формулювання диспозицій окремих «антирейдерських» заборон. Зокрема, диспозицію ст. 206 КК України в частині вказівки на предмет кримінального правопорушення доцільно викласти в такій редакції: «... або захоплення єдиного майнового комплексу чи його частини ...».

Замість «застарілої тріади» (підприємство, установа, організація), на наш погляд, варто вживати термін «суб'єкт господарювання», що зробить відповідну кримінально-правову норму більш зрозумілою та лаконічною. Враховуючи зазначене, доречним вважаємо викласти диспозицію ст. 206² КК України в частині предмета кримінального правопорушення в такій редакції: «Протиправне заволодіння майном суб'єкта господарювання або частки, акції, паю його учасника ...».

Список використаних джерел

1. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Кримінальне право / за заг. ред. М. І. Хавронюка. Київ : Ваіте, 2014. 944 с.
2. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення (форма № 1). *Офіс Генерального прокурора*. URL: <https://bit.ly/3UjyVIE>.
3. Звіт про склад засуджених (форма № 7). *Судова влада України*. URL: <https://bit.ly/3DDoVEd>.
4. Мельник М. І. Помилкова криміналізація: види, причини та наслідки. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 5. С. 94–99.
5. Степаненко Д. Ю. Кримінальна відповідальність за ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Луганськ, 2014. 263 арк.
6. Антонюк Н. О. Кримінально-правова охорона власності. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 514 с.
7. Про судову практику у справах про злочини проти власності. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 10. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://bit.ly/3sqEdGm>.

8. Плотнікова А. В. Деякі питання встановлення змісту предмету злочинів проти власності. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2017. № 4. С. 139–142.
9. Лащук С. В. Предмет злочину в кримінальному праві України. Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2005. 262 арк.
10. Про оренду державного та комунального майна. Закон України від 03.10.2019 р. № 157–ІХ. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://bit.ly/3H0GI7d>.
11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435–ІV. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://bit.ly/2w1seVb>.
12. Титаренко С. С. Кримінальна відповідальність за протиправне захоплення суб'єктів господарювання. Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Дніпро, 2018. 262 с.
13. Федулова І. М. Кримінальна відповідальність за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації. Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів, 2019. 216 арк.
14. Калмикова С. В., Калмиков Д. О. Лікарський засіб від хвороби суспільства чи плацебо?: встановлення кримінальної відповідальності за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації. *Юридичний вісник України*. 2014. № 14. С. 14–15.
15. Грищенко Н. М. Кримінальна відповідальність за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації. Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Дніпро, 2019. 216 арк.
16. Про захист економічної конкуренції. Закон України від 11.01.2001 р. № 2210–ІІІ. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://bit.ly/3eVUk7i>.
17. Вирок Кіровського районного суду м. Дніпропетровська від 16.12.2016 р. у справі № 203/5069/16-к. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://bit.ly/3DyMBcO>.
18. Кравченко С. С. Юридична природа прав учасників господарських товариств. Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2007. 213 арк.
19. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436–ІV. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://bit.ly/2SwQRRX>.
20. Оцел В. Поняття та правова природа частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю. *Jurnalul Juridic Național: teorie și practică*. 2016. № 5. С. 95–99.
21. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Закон України від 15.05.2003 р. № 755–ІV. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://bit.ly/2SwQRRX>.
22. Вирок Шевченківського районного суду м. Львова від 18.02.2020 р. у справі № 466/715/18. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://bit.ly/3Lkguzr>.

Надійшла до редакції 12.07.2022
Рекомендовано до друку 24.08.2022

Serhii KRUSHYNSKYI,
Viktor ZAKHARCHUK

(Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law)

Object of Criminal Offences Related to Raiding

The article is devoted to the study of the object of criminal offenses provided for by Articles 205-1, 206, 206-2 of the Criminal Code of Ukraine, which are positioned by the authors as special criminal prohibitions introduced to counter raiding. Doctrinal views and problems of legislative formulation of the object of criminal offenses related to raiding are analysed. Based on the analysis of judicial statistics for the last eight years, it was established that the effectiveness of the specified criminal law norms depends on the perfection of their content. Attention is drawn to the significant shortcomings of the current editions of the specified norms and the ways of their improvement are suggested. Authors' interpretation of the object of the criminal offense is expressed. The authors criticize the usage of the term «integral property complex» as obsolete as well as excessive detailing of this concept by indicating individual objects as a part of an integral property complex in the text of Art. 206 of the Criminal Code of Ukraine. In order to improve the current criminal legislation, changes to the wording of the dispositions of individual «anti-raider» prohibitions are proposed. In particular, the disposition of Art. 206 of the Criminal Code of Ukraine in the part indicating the object of a criminal offense is proposed to be worded as follows: «... or seizure of an entire property complex or its part ...». The opinion is expressed that instead of the term «enterprise, institution, organization» in the disposition of Art. 206-2 of the Criminal Code of Ukraine the term «business entity» should be used, which will make the relevant criminal law more clear and concise. Taking into account the above, it is proposed to outline the disposition of Art. 206-2 of the Criminal Code of Ukraine in the part of the object of the criminal offense in the following wording: «Illegal acquisition of the property of a business entity or a dividend, share, divvy of its participant ...». With reference to examples from judicial practice separate cases of erroneous qualification of acts related to forgery of documents submitted for state registration of business entities according to Art. 358 of the Criminal Code of Ukraine are given.

Keywords: raiding, illegal seizure, object of criminal offence, entire property complex, business entity, forgery of documents.